

Sygn. akt: III U 660/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Rogalska-Ciak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 czerwca 2013 r. w O.

sprawy z odwołania A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 22 marca 2013r. znak (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

/-/na oryginale właściwy podpis

Na skutek apelacji A. D. Sąd Apelacyjny w Białymstoku,
III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 25.02.2014r., sygn. akt III AUa 1121/13:

Zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję z dnia 22 marca 2013 roku, w ten sposób, że uchyla decyzję z dnia 12 października 2011 roku w części zawieszającą A. D. prawo do emerytury od 1 października 2011 roku.

/-/na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

A. D. wniosła odwołanie od decyzji (...) Oddział w P. z dnia 22.03.2013r., którą to decyzją ZUS odmówił uchylenia decyzji ZUS z dnia 12.10.2011r., w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 01.10.2011r. do 31.11.2012r. Odwołująca podniosła, że wstrzymanie wypłaty emerytury jest niezgodne z Konstytucją i orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że o ustaniu przyczyny zawieszenia świadczenia emerytalnego odwołującej decyduje data opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego oraz data złożenia wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia. Ponieważ wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. został opublikowany w Dzienniku Ustaw z dnia 22.11.2012r., a Trybunał nie wskazał ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przepisy te z dniem 22.11.2012r. utraciły moc obowiązującą w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Decyzją z dnia 24.03.2009r. ZUS przyznał A. D. prawo do emerytury od 01.03.2009r. Na dzień przyznania emerytury odwołująca była zatrudniona w Banku Spółdzielczym w P..

Decyzją z dnia 12.10.2011r. ZUS, poczynszy od 01.10.2011r. wstrzymał A. D. wypłatę emerytury z powodu kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy, u którego pracowała przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W dniu 09.01.2013r. odwołująca wniosła o wypłacenie jej emerytury od 01.10.2011r., a po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 15.01.2013r. ZUS wznowił jej wypłatę emerytury od dnia 01.01.2013r.

Zaskarżoną z dnia 22.03.2013r. organ rentowy odmówił zaś uchylenia decyzji z dnia 12.10.2011r., w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury odwołującej za okres od 01.10.2011r. do 31.11.2012r.

A. D. przez cały sporny okres kontynuowała zatrudnienie w Banku Spółdzielczym w P., tj. u pracodawcy, na rzecz którego pracowała przed uzyskaniem prawa do emerytury.

W ocenie Sądu odwołanie nie jest zasadne.

Poza sporem jest, że wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt K 2/12) orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wskazać trzeba, że wprawdzie treść sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego mogłaby nasuwać wniosek, iż dotyczy on wszystkich osób, które uzyskały prawo do emerytury przed dniem 01.01.2011r., jednakże nie można pominąć stwierdzeń zwartych w uzasadnieniu tego wyroku. W pkt 9 uzasadnienia Trybunał Konstytucyjny wskazał bowiem, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie, w jakim przewiduje obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji prawa do emerytury - jest niekonstytucyjny jedynie w stosunku do osób, które uzyskały prawo do emerytury w przedziale czasowym od dnia 08.01.2009r. do dnia 31.12.2010r.

Trybunał Konstytucyjny wywodził bowiem, że osoby, które uzyskały prawo do emerytury w powołanym powyżej okresie, podejmowały decyzję o przejściu na emeryturę w stanie prawnym, który nie nakazywał rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby emerytura mogła być wypłacana. Osoby te działając w zaufaniu do państwa i stanowionego przez nie prawa podjęły decyzję o przejściu na emeryturę, a gdyby wiedziały, że nastąpi zmiana stanu prawnego, uzależniająca realizację prawa do świadczenia emerytalnego od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, ich decyzja mogłaby być inna, nie składałyby one wniosku o ustalenie prawa do świadczenia emerytalnego, bo korzystniejsze byłoby dla nich pobieranie wynagrodzenia niż dużo mniejszej emerytury, o którą wystąpiłyby po

ustaniu zatrudnienia i która wówczas byłaby wyższa niż ta wyliczona w chwili, gdy złożyły wniosek po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Z akt emerytalnych A. D. wynika, iż uzyskała ona prawo do emerytury począwszy od 01.03.2009r., a więc należy do grupy osób, co do których ma zastosowanie w/w wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Mimo tego, zdaniem Sądu, nie jest jej jednak należne wyrównanie emerytury za okres sprzed ogłoszenia sentencji tego wyroku w Dzienniku Ustaw, dlatego zaskarżona decyzja ZUS jest prawidłowa.

Wskazać trzeba, że zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP - orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

W pkt 9 uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. Trybunał wskazał, że przepis, na podstawie którego zawieszono wypłatę emerytury odwołującej, traci moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw. Zdaniem Sądu Okręgowego takie stwierdzenie oznacza, iż zdaniem Trybunału w/w przepis obowiązywał i wywoływał skutki prawne do dnia utraty mocy obowiązującej. Ponieważ sentencja wyroku TK została ogłoszona w dniu 22.11.2012r. przepis art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. wywoływał skutki prawne do tej właśnie daty.

W świetle powyższego wypłata emerytury przysługuje odwołującej od dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw, tj. od dnia 22 listopada 2012r.

Sąd Okręgowy podziela też pogląd Trybunału Konstytucyjnego wyrażony w postanowieniu z dnia 21 marca 2000r., wydanym w sprawie K 4/99, w którym TK podniósł, że nie ulega wątpliwości, iż bezpośrednim skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego (określonych przepisów lub norm) z Konstytucją, jest utrata mocy obowiązującej przepisów niezgodnych z konstytucją z dniem wejścia w życie orzeczenia Trybunału lub w innym terminie określonym przez Trybunał (art. 190 ust. 3 zd. 1 konstytucji). Akt normatywny lub jego część (konkretnie oznaczone przepisy) uznane przez Trybunał za niezgodne z konstytucją zostają usunięte z porządku prawnego, przestają być jego elementem. Orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności z konstytucją aktu normatywnego lub jego części powoduje bezwzględne, bezwarunkowe i bezpośrednie zniesienie (kasację) przepisów (norm) w nim wskazanych. Następuje to niezależnie od działań innych organów państwowych.

W uzasadnieniu w/w postanowienia Trybunał Konstytucyjny wskazał również, że użyty w art. 190 ust. 3 konstytucji termin "utrata mocy obowiązującej" nie może być uważany ani za w pełni tożsamy z uchynieniem określonego przepisu z mocą ex nunc, ani ze stwierdzeniem jego nieważności z mocą ex tunc. Oznacza on bowiem w szczególności, iż - choć niezgodny z konstytucją - akt normatywny jednak przez pewien czas obowiązywał, utracić moc obowiązującą mogą bowiem tylko przepisy, które wcześniej cechę taką posiadały. Poza tym ze sformułowania tego przepisu ustawy zasadniczej wynika, iż orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność określonego przepisu (przepisów) z konstytucją wywiera skutki prawne od dnia ogłoszenia w sposób określony w art. 190 ust. 2 konstytucji, a więc na przyszłość. Oznacza to, że zasadniczo nie ma ono mocy wstecznej, czyli nie odnosi się do kwestii obowiązywania tego przepisu w okresie od dnia jego wejścia w życie do dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Biorąc zaś pod uwagę art. 190 ust. 4 konstytucji TK stwierdził, iż orzeczenia w sprawach indywidualnych mimo ich wydania na podstawie obowiązujących przepisów prawa, których niezgodność z konstytucją stwierdził później Trybunał, podlegają weryfikacji w szczególnych trybach postępowania. Utrata mocy obowiązującej w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest więc czymś z założenia innym niż uchynienie aktu normatywnego w wyniku działań organów prawodawczych. Uchynienie nie jest jednoznaczne z likwidacją skutków prawnych, które w okresie swego obowiązywania wywołał uchylony przepis, a także nie powoduje, że przepis ten nie będzie nadal stosowany na mocy norm międzyczasowych. Uchynienie nie jest więc całkowitym wyeliminowaniem określonego przepisu z porządku prawnego, ale z reguły tworzy szczególną sytuację współistnienia "nowej" regulacji z poprzednio obowiązującą.

Z tych wszystkich względów mając na uwadze w/w stwierdzenia Trybunału Konstytucyjnego Sąd uznał, że odwołującej nie jest należne wyrównanie emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 31.11.2012r. Ponieważ wniosek o podjęcie wypłaty emerytury odwołująca złożyła dopiero 09.01.2013r., podjęcie wypłaty nastąpiło dopiero od stycznia 2013r., dlatego nie jest jej należne wyrównanie za cały miesiąc listopad 2012r. Prawidłowa jest więc zaskarżona decyzja, którą ZUS odmówił uchylenia decyzji z dnia 12.10.2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury na okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 31.11.2012r.

Odwołanie zostało wobec tego oddalone w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Wskazać trzeba, że przepisy kodeksu cywilnego w art. 417¹ § 1 przewidują możliwość żądania naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, odszkodowania tego A. D. mogłaby jednak dochodzić w postępowaniu przed Sądem cywilnym.